

О Б Щ И Н А К Ю С Т Е Н Д И Л

ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА КЮСТЕНДИЛ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

(ГОДИШНАТА ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА Е РАЗРАБОТЕНА НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ. 12, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА И ПРЕДСТАВЛЯВА ОПЕРАТИВЕН ДОКУМЕНТ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОСНОВНИТЕ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ ПОСТИГАНЕ НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНАТА)

(Приета с Решение № 485/25.05.2017 г. на ОБС - Кюстендил)

януари, 2017 г.

Програмата на община Кюстендил за развитието на туризма е изготвена на базата на Закона за туризма (**Обн., ДВ, бр. 30 от 26.03.2013 г., в сила от 26.03.2013 г., изм., бр. 68 от 2.08.2013 г., в сила от 2.08.2013 г., доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., изм., бр. 40 от 13.05.2014 г.**), като систематизира целите, мерките и проектите, чиято реализация ще води до утвърждаване на устойчиви схеми за развитие и управление на туристическите дейности на община Кюстендил.

I. Характеристика и оценка на туристическия потенциал на територията на община Кюстендил

Кюстендил се намира в югозападната част на България, в най-плодородната част на Кюстендилската котловина. Това е един от най – древните български градове - има осем хилядна история на поселищния живот и повече от 1900 - годишна градска традиция. Не случайно е наричан „градът на художниците“, „овощната градина на България“ и най-вече „мястото, докоснато от боговете“.

Разположен е в подножието на планината Осогово, на 527 метра надморска височина, по двата бряга на река Банщица, десен приток на река Струма. Южно от града се издига хълмът „Хисарлъка“ – североизточно разклонение на Осогово. Разстоянието от Кюстендил до столицата София е 86 км, до границата с Република Македония е 22 км, до границата с Република Сърбия – около 30 км. Градът е важен шосеен възел на пътя София – Скопие и ж.п.гара на линията София – Перник – Гюешево. През Кюстендил минава паневропейски транспортен коридор 8 (Вльора – Тирана – Скопие – София – Бургас – Азия).

Кюстендилските термални минерални извори:

Висок капацитет 33л/сек, те са хипертермални +74 °С, обогатени с въглеродород-сулфат натрий, силиций, серен сулфид водород, алкална среда рН 9,15. Това ги прави изключително ефективни за много голям обхват здравословни проблеми. Външно, водите се използват при гинекологични заболявания, заболявания на опорно-двигателния апарат, травма-ортопедични и неврологични заболявания, кожни проблеми. Вътрешно, минералните води се използват в случаи на хронични отравяния с тежки метали и радиоактивни вещества. При заболявания на горните дихателни пътища и белодробни заболявания, с минералните води се правят инсталации.

Историческо наследство

Музеи и галерии

- Регионален исторически музей „Академик Йордан Иванов“
- Къща-музей "Емфиеджиевата къща"
- Къща-музей „Ильо войвода“

- Къща-музей „Димитър Пешев“
- Къща на Георги Горанов
- Художествена галерия „Владимир Димитров-Майстора“

Римски и турски бани

- Римски терми - паметник на културата с категория „национално значение“.
- „Дервиш баня“
- „Чифте баня“
- „Алай баня“
- Крепостни и отбранителни съоръжения
- Късноантична и средновековна крепост „Хисарлъка“
- Пиргова кула

Църкви

- Средновековна църква „Свети Георги“
- Възрожденска църква „Успение Богородично“
- Възрожденска църква „Свети Димитър“
- Възрожденска църква „Свети Мина“.
- Църква „Свети Великомъченик Мина“

Джамии

- Джамия „Фатих Мехмед“
- Джамия „Ахмед Бей“

Въпреки че община Кюстендил е позната и утвърдена туристическа дестинация, развитието трябва да продължи в синхрон със съвременните изисквания на туристите и предизвикателствата, пред които се изправя Европейският съюз в икономическо отношение. Основната посока при развиването на туристическия продукт е община Кюстендил да затвърди европейското си равнище. Основното предимство са ниските цени за доброто качество на туристическите услуги. В резултат на целенасочена политика и умело провеждане на маркетингова дейност и рекламна кампания, Кюстендил може да запази името си на модерен туристически център, който предлага качествен и престижен продукт.

Туристически продукт:

- Балнеотуризм — изключителна минерална вода с доказан лечебен ефект; работещ целогодишно отрасъл с налична база.
 - СПА-туризм – чрез модернизирането на материалната база и улеснения достъп до минерална вода, се създават предпоставки за въвеждане на различни Спа и Уелнес процедури;
 - Културно-исторически туризм – базиран на богатото римско, византийско и възрожденско историческо наследство в община Кюстендил;
 - Зимен туризм – географското разположение на областта, в чиято територия попада планина Осогово, както и изградените и поддържани ски-писти, създават условия за практикуването на планински туризм и зимни спортове.
 - Религиозен и поклоннически туризм - обект на туристическото внимание са материално-веществените проявления на религиозното учение – архитектура и църковно изкуство, предвид наличието на средновековните и възрожденски църкви на територията на общината, както и посещение на положените в храм „Св. Богородица“ мощи на св. Харалампий ;
 - Еко- и пешеходен туризм – доброто географско положение, съхранената и атрактивна природна среда и чистият въздух създават предпоставки за утвърждаване на общината като позната дестинация за Екотуризм.
 - Селски туризм – изучаване на традиционни занаяти, народни танци и кухня; Добри предпоставки за развитието му – красивите кюстендилски села, стари къщи, запазени традиции и богатата история;
 - Ловен туризм – общината предлага отлични условия за лов и риболов, предвид наличието на подходящи локации по река Струма, както и подобрени условия в Осоговска планина за развитие, размножаване и разпространение на ценен дивеч (сърна, дива свиня, вълк и др.);
 - Фестивален туризм – кюстендилските културни празници(Кюстендилска пролет, Празник на черешата, Панагия и Празник на плодородието) пресъздават местните традиции и събират кюстендилци и гости на града целогодишно.
- Всички тези дадености и богатства дават основание за насочване усилията на местната общност за развитие, обогатяване и популяризиране на туризма в общината.

II. Анализ

2.1. Силни страни

- Важна транспортна артерия; наличие на ж.п. линия;
- Географско положение;
- Минерална вода с доказани лечебни свойства; наличие на Спа и балнео-услуги;
- Присъствие в списъка на 100-те национални туристически обекта (Художествената галерия, къща-музей „Димитър Пешев“, Регионален исторически музей, Средновековна църква „Св. Георги“, връх „Руен“);
- Разнообразна по категоризация леглова база; конкурентно съотношение цена-качество на предлагания туристически продукт;
- Добре съхранена околна среда;
- Сравнително добре развити елементи на техническата и социална инфраструктура;

- Наличие на културни и исторически паметници и забележителности;
- Важна точка за големите туристически маршрути – Рилски манастир, Земенски манастир, проекта „По пътя на римляните“, Скакавишки водопад и др.;
- Разнообразни населени места с възможности за алтернативен туризъм;

2.2. Слаби страни

- Неразработени туристически сегменти
- Ограничени финансови ресурси;
- Недостатъчна реклама.

2.3. Възможности

- Максимално натоварване на съществуващата база за отдих и туризъм;
- Развитие на алтернативни форми на туризма - пешеходен, селски, религиозен;
- Разширяване на информационната и материална база за развитие на туризма;
- Разработване на съвместни туристически продукти с другите общини;
- Подобряване на техническата инфраструктура чрез средства от външни източници;
- Адекватно насочване и засилено присъствие на рекламните кампании в мрежата с цел положителен имидж на града;

ИЗВОД

Въпреки, че община Кюстендил е позната и утвърдена туристическа дестинация, развитието трябва да продължи в синхрон със съвременните изисквания на туристите и предизвикателствата, пред които се изправя Европейският съюз в икономическо отношение.

Ето защо, в тази сфера е необходимо да се полагат значителни усилия от заинтересованите страни, за да се създадат необходимите условия за насърчаване и разнообразяване на туристическите дейности, за добавяне на стойност към местната икономика.

III. Основни цели на програмата

Затвърждаване на община Кюстендил като модерен и търсен балнеоложки и спа център и развитието ѝ на атрактивна културно-историческа дестинация

- 3.1. Подпомогне увеличаването на интереса на туристите към град Кюстендил като притегателна туристическа дестинация в България, страните от Европейския съюз и другите основни чуждестранни пазари;
- 3.2. Балансирано разработване и предлагане на интегриран туристически продукт чрез развитието на алтернативните форми на туризъм;
- 3.3. Подобряване на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината;
- 3.4. Насърчаване активността на местния туристически бизнес, обществените институции и гражданите за опазването на туристическите и природни ресурси;
- 3.5. Разумно използване на природната среда при създаването на условия за отдих и развлечения на жителите и гостите на общината, съхраняване на биоразнообразието;
- 3.6. Създаване на възможности за разширяване на бизнеса и пазарните ниши за туроператори, хотелиери, ресторантьори и работещите във всички направления на туристическия продукт;
- 3.7. Обединяване усилията на цялата общност за повишаване качеството на туристическия продукт за задоволяване изискванията на съвременния потребител;
- 3.8. Рекламирање на туристическия продукт на общината;

IV. Източници на финансиране

Средствата, необходими за реализация на Програмата за развитие на туризма в Община Кюстендил, могат да бъдат от следните източници:

- 4.1. Общинския бюджет;
- 4.2. Такси от категоризация на туристически обекти по реда на чл.55, ал.4 от Закона за туризма;
- 4.3. Туристически такси, събирани по реда на Закона за местните данъци и такси;
- 4.4. Средства от външни източници - фондове на ЕС, програми за финансиране на различните министерства и др. донори;
- 4.6. Дарения.

V. Дейности за изпълнение на програмата

При разработването на програмата са взети под внимание условията и предпоставките, необходими за постигане на стабилно и балансирано развитие на туризма в съответствие с икономическите, социални и екологични аспекти.

За изпълнението на поставените цели са определени приоритети, включващи набор от дейности, които съответстват на реалностите и нуждите на общината за развитието на туризма на местно ниво.

1. Стратегически дейности

- доизграждане на информационен туристически център
- Поддържане маркировката на пешеходните туристически маршрути;
- Извършване на своевременна категоризация на туристическите обекти;
- Текущ контрол върху качеството на предлаганите услуги и събирането на туристическата такса;
- Провеждане на периодични срещи с местните предприемачи с цел запознаването им с най-новите изисквания за условията на които трябва да отговарят стопанисваните от тях туристически обекти.
- Публично обсъждане на програми и планове свързани с развитието на туризма в общината.
- Консултантска и методическа подкрепа на предприемачите в туризма при разработване на проекти в областта на туризма и стартиране на туристически бизнес;
- Опит на добрите практики - запознаване на бизнеса с опита на сродни общини и избягване на вече допуснати грешки;
- Предлагане на туристическия продукт на всички регионални, национални и други туристически борси;
- Запознаване на професионалистите в бранша (туроператори и туристически агенции) с предлагания туристически потенциал на общината и възможностите за практикуване на различните видове туризъм;
- Включване на общината в разработването на регионалните планове за управление на туристическия поток и разработване на общи проекти с други общини;
- Реновиране на информационното представяне на отдел "Туризъм" към Община Кюстендил в социалните мрежи.

2. Приоритетни дейности

Приоритет 1

Ефективното развитие на туризма изисква не само единични атракции и съоръжения, а комплексен туристически продукт, който в повечето случаи е регионален пообхват, т.е. общият комплексен продукт на съответната дестинация трябва да бъде развит и рекламиран на пазара и това може да се постигне изключително с колективни действия, осъществявани от обществените организации и/или неправителствените организации в туристическия сектор.

Приоритет 2

Основните инфраструктури, така важни за поддържането на градските общности, често са в лошо състояние, липсват напълно или обикновено са неадекватни на текущите и нововъзникващи нужди на населението и бизнеса и не отговарят на различните изисквания на европейското и национално законодателство.

Доста често основните инфраструктури, важни за културното и социално развитие на градските общности, не са добре адаптирани към настоящите и нововъзникващи нужди, или са в лошо състояние. От изключителна важност е висококачественото

обезпечаване на тези инфраструктури, за да се създадат условия за атрактивни и устойчиво развити градове, които предлагат както на градското така и на не-градското население адекватен достъп до повече възможности

За тази цел тази мярка ще включва специфични интервенции, предназначени да подобрят физическата градска среда. Интервенциите, произтичащи от тази мярка, трябва да се интегрират с по-широки инвестиции, които са насочени по-пряко към икономическото сближаване.

Приоритет 3

Обезпечаването на достъп до високоскоростни и модерни информационни услуги е от изключителна важност за установяването на връзки между градското население, за повишаване на качеството на живот и нивото на ангажираност на гражданите, както и в подкрепа на нуждата от социални и икономически иновации. В допълнение, Информационните и комуникационни технологии дават възможност за разширен достъп до градските възможности и услуги на населението и за връзка на градското население с по-широки национални и международни информационни източници

III. ПРИОРИТЕТИ И ДЕЙНОСТИ:

№	Дейност	Финансиране с приходи от общински бюджет (в лева)		Външно финансиране (проекти по ОПРР и други донорски програми)
		Приходи от туристически данък	Други собствени приходи	
ПРИОРИТЕТ 1: МАРКЕТИНГОВИ МЕРКИ ПО ПРЕДСТАВЯНЕ И ПОПУЛЯРИЗАЦИЯ				
1.	<p>Производство на печатни рекламни материали:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тиражиране на имиджова брошура за Кюстендил с кратка анотация към обектите на български и английски език – 5000 бр.; • Двуетичен флаер „Годишен културен календар - Кюстендил 2017“, едно издание на български и английски език – 500 бр.; • Туристическа карта с културно-историческите забележителности в град Кюстендил, включваща план на града с улици и анотация; еднолистен вариант; на български и английски език – 8 000 бр. ; • Тиражиране на двустранна брошура „Кюстендилските термални минерални извори“, издание на български и английски език – 10 000 бр.; • Двуетична брошура с хотели и места за настаняване в град Кюстендил, издание на български и английски език – 5000 бр.; 	2 000		
		2 000		
		2 000		
		1 000		
		2 000		

2,	Публикации с ПР материали и снимки в печатни издания и медии	3000		
3,	Участие в международни туристически изложения: - Ваканция и СПА Експо 2017 – София; участие с щанд и представител - МТИ Културен туризъм – Велико Търново; участие с щанд и представител.	1 200 1 100		
ПРИОРИТЕТ 2: ИЗГРАЖДАНЕ НА НОВА И ПОДДЪРЖАНЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩА ТУРИСТИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА				
1.	Обозначаване на туристически атракции на територията на община Кюстендил, в т. ч. велосипеден маршрут „По пътя на желязната завеса” (Евро Вело 13), зони за делтапланеризъм и парапланеризъм, картинг писта, ски писти, конна езда и други	500		
2.	Изготвяне на план-проект за обособяване на зона с трасета за планинско колоездене, маркиране на трасетата и обозначаване на карта на място	2 000		
3.	Основен ремонт на градската естрада, пл. „Велбъжд”		30 000	
4.	Изготвяне на инвестиционен проект за онсовен ремонт и реконструкция на зоологическа градина		50 000	
5.	Проектиране,изграждане и строителен надзор на ограда с пропускателни пунктове около късноантична и средновековна крепост „Хисарлъка”		60 000	
6.	Доизграждане на Медико-балнеологичен комплекс „Св.Иван Рилски”		608 579	

7.	Поддръжка и почистване на Екопарк „Езерата“		10 000	
8.	Проект „Благоустрояване на градската среда в град Кюстендил“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, процедура за директно предоставяне BG16RFOP001-1.030 „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014 – 2020 – Кюстендил“, част от процедура BG16RFOP001-1.039 „Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014 – 2020“, Министерство на регионалното развитие и благоустройството Период на проекта: 2016г.-2018г.			4 688 751,23
9.	Повишаване на туристическия потенциал на общините Кюстендил и Конче - устойчиво съвместно бъдеще, финансиран по Програма за трансгранично сътрудничество: България – Македония, включващо природната забележителност "Полско-Скакавишки водопад" чрез инициативи за сътрудничество в подобро съхранение и устойчиво използване на природното и културното наследство Период на проекта: 2016г.-2018г.			412 982,26
ПРИОРИТЕТ 3: ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЕФЕКТИВНО ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ				
1.	Оптимизация на туристически информационен портал, е-маркетинг	3 000		
2.	Провеждане на периодични срещи с местните предприемачи в туристическия бранш с цел: <ul style="list-style-type: none"> запознаването им с изискванията, на които трябва да отговарят стопанисваните от тях туристически обекти; административните задължения за хотелиера по Закона за туризма и подзаконовите нормативни актове; организацията на туристическата дейност в град Кюстендил 	200		
Общо:		20 000	758 579	5 101 733,49

